

Vergaderjaar 2003–2004

29 200 XIV

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV) voor het jaar 2004

Nr. 16

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 21 oktober 2003

In deze brief ga ik in op de voortgang van het beleid inzake jonge agrariërs.

Bij de begrotingsbehandeling voor het jaar 2003 heeft de Kamer een motie aangenomen (Kamerstukken II, 2002–2003, 28 600 XIV, nr. 66) waarin de regering is verzocht structureel een bedrag in de begroting in te boeken en in overleg te treden met relevante organisaties teneinde vóór de zomer voorstellen te kunnen doen waarmee de startersproblematiek het hoofd kan worden geboden.

In het voorjaar is overleg geweest met vertegenwoordigers uit een reeks van organisaties waarin diverse mogelijkheden de revue zijn gepasseerd. Daarbij is geconstateerd dat de financiering van de bedrijfsovername op zich doorgaans niet het grootste probleem is omdat er in het algemeen voor de banken voldoende zekerheden zijn om te financieren. Voorts zijn er, waar het om grond gaat, goede financieringsconstructies die eventuele financieringsproblemen het hoofd kunnen bieden zoals de Fagoedconstructie en andere constructies die het bedrijfsleven heeft ontwikkeld of nog aan het ontwikkelen is. Daarnaast biedt het Borgstellingsfonds een garantiemogelijkheid voor het aantrekken van financiële middelen voor de overname, indien er onvoldoende zekerheden zijn en het bedrijf levensvatbaar is.

Als knelpunt kwam naar voren de hoge lasten na bedrijfsovername en met name dat deze lasten weinig ruimte laten voor verdere investeringen en vernieuwing.

Het ondernemerschap in de landbouw stelt hoge eisen en de overname of start van een landbouwbedrijf is doorgaans een moeilijke stap. Met het oog op een duurzame landbouw en landbouwkundig gebruik van de ruimte is gewenst dat voldoende jongeren deze stap zetten. Het beleid is erop gericht dat te bevorderen. Elementen daarvan zijn waar het gaat om de voorbereiding van het ondernemerschap, de scholing en de faciliteiten voor vorming. Speciaal gericht op de overname geeft de overheid steun

aan het maken van ondernemingsplannen, zodat alle facetten van de overname en de bedrijfsvoering daarna van tevoren goed worden doordacht. Wat de financiering betreft, biedt de overheid voor levensvatbare bedrijven die onvoldoende zekerheden hebben een faciliteit voor garantie in de vorm van de borgstelling.

Ook bij de fiscale regels is uitgangspunt dat bedrijfsovername in de landbouw mogelijk moet zijn en er zijn verschillende faciliteiten die de overname vergemakkelijken (zoals de geruisloze doorschuiving, vrijstelling van overdrachtsbelasting op landbouwgrond bij overdracht van ouders op kinderen, de kop op de zelfstandigenaftrek voor starters, etc.).

De periode na de overname is door de hoge lasten van de overname ook moeilijk. Starters kunnen dan evenwel gebruik maken van de algemene investeringsfaciliteiten zoals investeringsaftrek, VAMIL en EIA.

Een tweede motie (Kamerstukken II, 2002–2003, 28 600 XIV, nr. 67) betrof het verzoek van de Kamer om in samenspraak met NAJK, LTO en anderen een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden om de koste voor melkquota te verlagen. Dit onderzoek is inmiddels afgerond. Het rapport wordt u met de reacties van de betrokken partijen één dezer dagen aangeboden.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C. P. Veerman